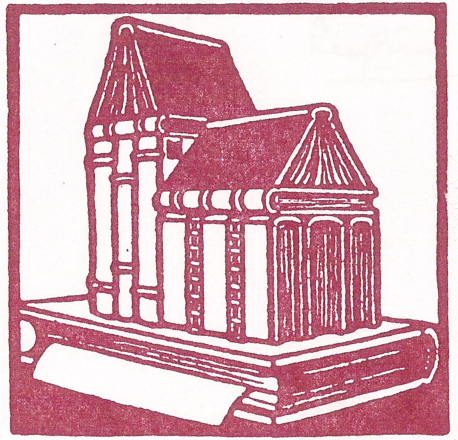

JAN LEIJTEN

**omgekeerde
volgorde**

**UITGEVERSMAATSCHAPPIJ J.B.M. POMPE c.v.
LEIDEN**

From the library of

J. W. Leyden

OMGEKEERDE VOLGORDE

VOOR THEA

JAN LEIJTEN

**omgekeerde
volgorde**

**UITGEVERSM A A T S C H A P P I J J . B . M . P O M P E c . v .
L E I D E N**

RETOUR

Ik had de avond in het complot betrokken
en samen spanden wij het droompaard in,
als steeds vol goede moed in het begin,
al was ik al heel vaak voor niets vertrokken.

Maar nauwelijks was ik weg, of dichte vlokken
sneeuw over 't land striemden mijn paardje blind;
de wielen van mijn hemelwagen stokten,
versperd door grote brokken knersend grint.

De avond, trouweloos, verliet het pakt
en 'k stond verwonderd in de nacht te staren,
die zich tot in mijn lichaam had vertakt.

Nu moet ik weer opnieuw de moed vergaren
te zijn, al naargelang het lieve leven biedt,
droef, eenzaam, moedeloos, maar bitter niet.

TUINFEEST I

Nu enkel 't diepgekarteld blank der handen
met smalle staven gestileerd ivoor
zich losmaakt uit het donker der warande
ontvloeit daaraan een glans, die wat teloor
ging van haar lichaam na en voor
te binnen roept: bewegingen en standen
dringen tergend langzaam door
tot waar ze diep in 't voorhoofd stranden.

Als je nu slapen ging, kregen je handen
de volle kracht van een Helleense wet:
het liefste schoon blijft het onaangerande
door geen aantastend samengaan besmet.
Slaap je nu maar, gewapend tot de tanden
want wakende sloop je mijn felst verzet.

TUINFEEST II

Niet meer beschroomd nu 't licht de aftocht blaast
improviseert, decor en rol vergeten,
elk zich een zoet Arcadie, inderhaast
tekstwoorden zoekend, die verantwoord heten.

Voor wie bij voorbaat reeds de afloop weten
wordt 't spel wel wat mistroostig op 't laatst,
maar is d'intrigue tot de draad versleten,
men grijpt verwoed de variant ernaast.

Bedachtzaam buigt een donker silhouet
en blijft gebogen als afwachtend dralen;
maar in die stilte groeit het ademen
tot 't laatst restant van een vervloekte wet:
Men zal alleen zijn eigen lot betalen.
(De eenzamen vergeten het).

TUINFEEST III

Tegen het licht gekeerd, een wisselspel
van blank en donker langs volmaakte lijnen
op zulk klaar evenwicht dat in een tel
iedere toenadering tot sluiptocht zou verkleinen;
zo haar gelaat, vanwaar vermanend seinen
uitgaan naar hals en borst; een stuurs bevel:
wat ik betracht binnen mijn kroondomeinen
verzacht dat door uw welving niet te snel.

Wanneer het licht sterft, sterven ook de lijnen
waarin uw schoonheid als gebeiteld beeld
– gelijkgezind voor heiligen en gekken –
zichzelf de toegang tot elk hart ontsteelt.
Wanneer het licht sterft, zult gij dan ontdekken
waarom een standbeeld op de duur verveelt?

SONNET

Stilleven van betoverend coloriet
onder de statie der bedroefde Vrouwe:
het klaar bewijs, hoe dat verdriet
zelfs wijken moet voor dit vertrouwen.

Een blonde lichtplek, die het donker huis
doortintelt van een bloedwarm leven
en toch zo kuis, dat ik heel even
moest denken aan mijn moeder thuis.

O Christus, Koning aan het Kruis,
ik denk om haar en om die leven
als zij en als mijn moeder thuis,
gaaft Gij aan ons, die stuk voor stuk
zeven maal zeven keer misdreven,
het heimwee terug naar uw geluk.

SUCH IS LIFE

Een teug verrukking op een kruik verdriet,
dat is het leven, waar ik bij blijf zweren,
met mondjesmaat gaat men het drinken leren
voor men de goede dronk geheel geniet.

In 't donker bos strompelen op kwade voet
de boze wijven uit het spookgedicht,
maar ergens diep verscholen sluimert zoet
de schone slaapster in het manelicht.

Soms lijkt het, of men al te bitter boet
voor één verrukking, argeloos genoten,
maar om dit ogenblik, dat onvermoed
binnende tuin der wanhoop komt geslopen,
blijven de ogen van verwachting open
en worden alle tranen bitterzoet.

NAAR EEN MEISJESKOP

Koel glanzend zwart en gepolijst ivoor,
gewogen op de gouden schaal der gratie,
sieraad verrukkelijk van oor tot oor,
schoonheid volmaakt.....wee mij, want ik eilacie
ik vind geen woorden meer toereikend voor
de beelden, die gij samen hebt gebonden.
Zij breken los, komen gescheiden door,
maken mijn onmacht tot een vreemde zonde.

Ik voel mij als een slaaf op de galeien
nu ik uw schoonheid, die te kust te keur
zijn weg verkiest, binnen mijn klankenrijen
ontbinden moet naar vorm en glans en kleur.

Na iedere tocht kom ik vermoeider aan
maar 'k drijf steeds verder van mijn heil vandaan.

PRINCIPIO OBSTA

Aanvankelijk – als de eerste bloesemknop
uit winters' bolster door de zon ont-huld
tot geur en vorm en kleur, – zo zag 'k ontbloeien op
haar lief gezicht een gratie, zo vervuld
van wat de zomer is voor wie haar gloed ontbeert
zo het begin van wat toch nooit zal komen
dat het mij achtervolgt voorbij 't gewone
besmeurd bestaan, door lust en last beheerd.

Men schrijft alleen over wat men begeert
en men begeert alleen in den beginne,
daarom verliest men steeds, kan nimmer winnen
en het besef hiervan treft dieper iedere keer:
een dichter mag de knoppen slechts beminnen,
mijmerende wachten op hun wederkeer.....

MOD0 MATHEMATICO

Gij schreit, maar ik hoor u lachen;
gij lacht en ik denk dat gij schreit:
het gelaat van de ziel gaat schuilen
achter 't masker der werkelijkheid.

Gij voert in uw ogen de hemel,
maar uw handen zijn zwaar als lood:
in uw leden schrijnt bitter tweeledig
het themavan leven en dood.

Gij leeft – en ik dacht u te raken
een ogenblik, als in een spel,
maar ik kan u niet meer verzaken,
mijn feilloze parallel.

Ik kan u niet meer verzaken,
maar ik kom u nimmer nabij:
Gij zijt mijn richting op aarde,
in 't oneindige snijden wij.

13-7-'48

BANKROET

Armlastig hart, anticipeer maar niet
op schenkingen om niet of op legaten:
men giet geen wijn in bodemloze vaten
en geeft de wanbetaler geen crediet.

Uw nominale waarde bleef in takt,
maar, overvleugeld door beurspotentaten,
zijn al uw koersen hopeloos gezakt:
failliete boedel zonder baten.

Uw interest bestaat uit louter dromen
maar die zijn lang reeds gedevalueerd,
en voorzover nog gelden tot u komen
hebt gij ze al te zorgeloos beheerd.

Bij opbod wordt verkocht. Maar u blijft niets
dan 't waardeloze bankpapier: verdriet.

SONNET

Als ooit bemind is, dan heb ik bemind;
als ooit gedroomd is, dan was ik de dromer;
en 't oude heimwee, dat men niet meer vindt,
betrok bij mij zijn laatste onderkomen.

Ik heb haar haren, haar gelaat bemind
en van haar handen het onraakbaar tere;
ik heb haar liefgehad in weer en wind:
zou iedere schade van haar wezen weren.

Maar zij bleek niet die ik zou willen eren,
als boven de besmetting van de tijd
uitrijzend teken: alles mag verweren,
maar nooit de in zichzelf besloten zuiverheid.

Wanneer men dat al in zijn jeugd moet leren,
Verwacht men minder van de eeuwigheid.

„IN MEMORIAM WILLIAM STRONG”

Van wie hier op dit grote slagveld slapen
zijn velen door de liefste eens gekust,
streelden verrukt haar warme blonde slapen.
Nu zijn zij allen door de dood gekust.
Voordat zij stierven waren zij als hij,
die soms door mijn gedachten komt gedreven,
even zovele malen droef als blij
en zeer gebrand op 't vaak verguisde leven.
Ik vond zijn kruis tussen de vele kruisen,
het vierde van de tiende rij: William Strong,
killed in action – Nimwegen – Er zong
een vogel ergens. Iemand harkte 't gruizel
der sobere paden bij. De bomen wuifden
in een verrukkelijke Juniwind;
en zoals vaak speelde vol vuur een kind
op de grasberm, die een rij larixen omhuifde.

„If I should die” – hij glimlacht – Weet je nog
hoe wij des avonds samen verzen lazen,
het rijk bereikten, dat 't hartstochtelijk razen
van 't andere leven loochent, liefste? Och...
laat ons nog eenmaal zijn zoals wij waren.
Ik weet het wel: het leven ging toch door,
de romantiek gaat over en je haren
zijn niet zo jong meer, maar bij tijden hoor
ik nog opeens weer in je stem het diepe
timbre van het geluk, dat niemand je ontnam.
Hoezeer ook angsten ons naar binnen riepen;
er bleef één vreugde, die een uitweg nam.
Ik weet het wel; wij zijn niet meer alleen
zo van elkaar, als voor dit blonde kind
ons beider pand werd: zie, van tweeën een,
en door die twee, als door één ziel bemind.

„If I should die” – Zeg, luister, weet je nog
hoe wij dit eens als poezie genoten,
het land indroomden dat de groten
ons even toonden soms? en dan..... en och:
„If I should die”, zul je dan zeker weten,
hij neemt zijn rijk in aan het firmament...
Zul je mijn naam wel, niet mijn hart vergeten,
zul je mijn vrouw zijn, ook na dit aards end?
„If I should die”, wellicht in een der nauwe
winkelstraten van het land in nood,
waarvoor wij scheep gaan; toe, wil je niet rouwen,
maar dieper worden, liefste, dieper? Dood
en lijfsgemis zijn ons reeds toegemeten,
maar ik zal heengaan in 't besef dat jij,
als ik straks doodbloed, zekerder zult weten
dat ik je liefhad..... mateloos..... altijd.

En dat jouw mond de mijne heeft gevonden
en dat je ogen braken in mijn lens
en dat je armen zich vertederd rondden
rondom een donker kind, een eenzaam mens.
En alles wat ik niet mag zeggen, alles
wat ik verloren was en jij mij bracht;
alle geluk was jij voor mij en alle.....
Toe laat mij maar..... het wordt donker..... nacht.

En toen hij weg was, ging het leven door.
Over de straten stond dezelfde zon,
dezelfde regen viel gestadig door;
dezelfde mensen gingen om en om.
Maar dit was niets. Er kwam een groot gemis,
des daags een nauwelijks verhuld ontberen
en in de nacht een niet meer af te weren
bitter uitvretende droefenis.
En alle mensen worden beeld van hem
en alle woorden – tekens zonder klank
buiten het warme donker van zijn stem –
zij gaan aan zijn dieper wezen mank.

Maar toen hij weg was, ging het leven door:
het kind moest eten en het wilde slapen,
het vroeg om moeder na en voor
en 't wilde spelen met een speelgoedwapen.

Langzamerhand gaat zelfs herinnering slapen,
als men haar niet standvastig wakker houdt.
Men roept de liefste legermacht te wapen:
vertederen als de wereld oud;
De zomer kwam en als zijn warme stralen
haar lichaam raakten, wist zij plots hoe jong
men haar de liefste weg was komen halen.
En 't hart werd bitter in de zomerzon.

„Je mag niet bitter zijn en niet versagen,
„je mag niet wanhopen en nimmer klagen,
„je moet mij altijd in je dromen dragen,
„je mag niet bitter zijn, je mag niet klagen”.

Want langzaamaan gaat zelfs herinnering slapen,
als men haar niet standvastig wakker houdt.
Dan peinst zij, mijmerend in verloren uren:
hoe zou het zijn, als ik geen moeder was,
als zijn aanwezigheid niet voort bleef duren
zou ik niet anders zijn als dit niet was?
En hoe was ik, voordat dit leven kwam
als een aanhoudend smartelijker derven:
een vruchttak, die gescheiden van de stam,
vereenzaamd als dood hout, moet sterven.
'k Leefde verrukt op engelenvoeten
en 'k dronk de mede van 't geluk,
daarvoor zal ik nu boeten moeten
en leven onder heimwee's druk.

Een vrouw, die moeder werd, is diep als zon
in water en als bergsneeuw rein;
omdat in haar een nieuw bestaan begon
in een nieuw lichaam, paradijselijk rein.
Een vrouw, die moeder werd, kent dieper pijn
dan die van 't afscheid, want zij kent de scheiding
van hart en bloed – en dit moet altijd zijn
haar wreedste smart, haar moederlijkste wijding.
Wanneer haar handen langs de dingen gaan,
wanneer haar ogen langs hun kleuren zweven,
ziet God de wereld weer verzoenend aan
en laat haar om de moeders verder leven.

Maar langzaam aan gaat zelfs herinnering slapen,
als men haar niet standvastig wakker houdt.

Er kwam een dag, waarop haar handen beefden,
en 't bloed de weg vroeg naar een nieuwe stee:
omdat zij twijfelde of zij nog leefde,
zonder verrukkingen en zonder weê.
Er rees een milde stilte tussen twee...
en beide eenzaam, beide bitter dervend
namen zij naar haar huis één angstbeeld mee:
wij zijn te jong om al zo vroeg te sterven.

Een vrouw, die eenzaam is, gaat zich te buiten
niet uit verdorvenheid, maar slechts uit pijn.
Een vrouw wil alles van haar wezen uiten
als zij maar nimmer wezenloos hoeft zijn.
Maar 't kind moest eten en het wilde slapen,
het vroeg om moeder; en dit was het sein!
het riep de sterkste legermacht te wapen –
een vrouw, die moeder is, is altijd rein.
Een vrouw, die eenzaam is, kan zich vergeten,
een vrouw, die moeder is, vergeet zich niet.
Het kind moet slapen, spelen, eten;
en 't wacht al hunkerend op haar avondlied.
En zij verlaat die haar omringen zou
met nieuwe liefde, want een kind
leert haar de les, die slechts een moeder vindt:
pas in de eenzaamheid wordt liefde trouw.

„If I should die” – wellicht is het wat schamper,
wanneer hij dit glimlachende herhaalt.
Hoe spoedig kwam de dag, dat hij maar amper
tijd vond voor zulk een dromerig verhaal.
Wat meer is hij, die aan het heimwee lijdt
dan herfstblad door de wind bewogen;
vergeten het geluk vervlogen
voor 't lokkend nu, waaraan hij lijdt.
Hij zoekt 't geluk met andere ogen,
het heimwee dreef zijn eden weg
voor schijnschoon en voor lust en logen
het heimwee drijft hem, drijft hem weg.

Hoe was zij daar zo plots gekomen,
en wanneer kruiste zij zijn baan?
't Hart zocht een ander onderkomen,
want 't bloed riep en het werd verstaan.
Zij was zo jong, zo welgezind,
zo glorieus als lentebloemen;
soms moet hij stil haar namen noemen,
en door heur haren woei de wind.
't Hart gaat zich aan het bloed te buiten,
wie eenzaam is, vergeet zich licht....
Doch eenzamer, ginds achter ruiten
sterft laatste glans op haar gezicht.
Maar soms worden zijn handen koud
en staart hij weg als een vervreemde;
het was alsof zij vlakbij weende:
je moest toch trouw zijn, mij, je vrouw.

Maar op de avond van de laatste dag,
die hem voor eeuwig in de nacht zag slapen
riep hij een oude legermacht te wapen,
het schrijnend heimwee naar een kinderlach.
En hij bepeinst in dit verloren uur:
ik kon wel tijdelijk bij een droombeeld slapen,
maar spoedig valt de koortsvlam van dit vuur
uiteen tot sintels – niet bijeen te rapen.
Hoe zou zij zijn, nu zij zo eenzaam is,
zou ze nog denken aan wat ik haar zei?
zou zij verteren van een groot gemis?
Al werd ik zo ik ben, niet zo werd zij.

Vergeef mij, nu het avond wordt en ik
moet vrezén, dat ik altijd blijf gescheiden.
Vergeef mij in dit bitter ogenblik
nu ik je fel om mij – mijn averij – zie lijden.
Maar als ik dood ben en in 't ander land,
binnen de handen van 't oneindig Wie
voortlevend, of vergaand tot stof in zand,
dan lieveling, think only this of me:

„hij had haar lief wanneer hij droomde;
hij had haar lief wanneer hij at;
hij had haar lief in het gewone
opslorpend doen van alle dag.
Hij had haar lief, ook als het bloed
hem meezoog en hij zich verkwistte
– waardoor hij haar het meeste miste –
hij had haar lief en zo was 't goed.

Als ook ik optorn, in dit land geknecht,
tegen die het zijn wilskracht duur betaalt,
en voor die onderdrukt zijn vecht en vecht
totdat de zon achter de lijken daalt;
als ook ik doodbloed in dit bloedarm land
herinner je dan de legende die
soldaten nooit uit het Nirwana bant
wanneer zij sneuvelen. Liefste, zie
ik kom weer terug naar jou – buiten de tijd
Al zijn mijn kaken straks bebloed en rood
ik kom weer terug in alle eeuwigheid,
omdat mijn liefde sterker is dan dood;
en dat ik eigenlijk slechts geweest ben, die
ik 't liefste voor je wou zijn: think only this of me.–

Maar die eertijds de nachtrust met hem deelde
trok in die nacht de dekens vaster om zich heen,
omdat zij zich een schorre kreet inbeeldde:
daar sneed de doodsnoed van een man doorheen.
En liep dan naar haar kind, dat lag te slapen
en wenste vurig, dat het huilen zou
trok 't alle dekens weg, zodat het koud
kwam liggen; maar het bleef maar slapen.

Het bleef maar slapen en toen werd het oud.
Het kreeg de trekken van een knaap, die lachte,
van een die groeide en die veel verwachtte
en die uit dromen een paleis opbouwt.

Het werd al ouder en er kwam een glans
van de verrukking overheen getrokken.
de vrouw, zij moest — al bleef haar adem stokken —
maar staren naar die zorgeloze glans.

Zij sloot haar ogen, wilde dieper zien,
maar moest opkijkend als uit een ontwaken
een zwaar dood hoofd met bloedbevlekte kaken
ontwaren. Stil, doodstil, sindsdien

berustend in dit wrede dubbel sterven
trok zij de dekens weer over het kind,
wou dan een smartkreet in de nachtlucht kerven
maar die werd opgedronken door de wind.

De dekens los, rondom haar eenzaam lijf
sliep zij die nacht een slaap van bloed en dood,
greep tweemaal naast haar, maar daar lag een stijf,
hard lichaam, zwaar als lood.

Zij leefde weer, sneed voor haar kind het brood,
vertelde het van kobolden en feëen
en zei: die maken plotseling kleine kinderen groot
en rijden door het bos op arresleëen.

Zij leefde weer, maar toen een stoet
stemmige mannen 't haar zou komen zeggen,
met zachte handen zachte pleisters leggen,
riep zij van ver: Hij is dood, het is al goed.

TEGEN DE EENZAAMHEID

Ik kan wel denken, dat ik eenzaam ben
en dat gekweld in een sonnet beschrijven,
maar ik vermoed: elk is soms eenzaam en
het helpt toch niet dat weg te willen schrijven.

Men gaat elk jaar meer op zichzelf aandrijven
en elke jubel wordt, als ze genaakt,
door 't bijtend gift der droefheid aangeraakt
voordat de ziel kans krijgt haar in te lijven –

Maar toch, ik wil, ik kan het niet verkroppen:
ik heb de mensen lief zoals zij zijn
in mijn gedachten: de verheven toppen
van 't landschap der natuur, waarin wij zijn.

Men kan zich wel in 't dal der eenzaamheid verstoppen,
maar zonder liefde sterft de ziel in pijn.

LEUGEN OM BESTWIL

Klein lief, dat ik niet minnen wou
en 't willend nimmer winnen zou.
Soms rijst – bij zon en zomerweer –
uit bitterheid de dromer weer

en droomt er van uw kleine voet
en zijn verrukkelijk deinen zoet,
van wangenblos en ogenkleur
en aan uw mond ontvlogen geur.

Zo zacht, dat ik niet denken wou,
een donker kind en enkel vrouw.....
dan rees ik uit mijn winterslaap
van eenzaam kind tot enkel knaap.

Klein lief, dat ik niet minnen wou
en 't willend nimmer winnen zou.

Mrt. '48.

MORALISATIE

*aan de dichters,
bij wijze van polemieek.*

Ik denk: wat is zij mooi, hoe wonderbaar
leven haar ogen in het strak getrokken,
blanke gelaat en hoe is elk gebaar
als van een wonderlijk geluk doortrokken.

Als ik nu neer zou zitten bij de brokken
van een – in verzen – hopeloos bestaan,
verdiende ik, dat men mij in zou hokken
bij de poseurs, en dat is niks gedaan.

De wereld is een kleine tuin van God,
die heeft Hij niet voor ons verdriet geschapen,
maar opdat wij nog zachter zouden slapen
schiep Hij een vrouw, delende bed en lot.

Alleen de dichters zullen zulks verzaken
en steeds naar een abstracte liefde haken.

FOTO

Meisjes poseren met hun liefste lach
op een klein grasveld, waarrondom het smalle
tuinpad de grens trekt, die hen scheidt van alle
wereldbeheersend weebeklag.

Zo verwonderd schijnt de zomerdag,
als een droom van God hier neergevallen,
dat geen werkelijkheid zelfs kan vergallen
wat zij vermag.

't Geluk is soms een grasveld in de zon,
zomerbloem, wanneer de herfst gaat dagen
ene zekerheid bij duizend vragen:
de verbijsterende weelde om
in een wereld zo vol nederlagen
zorgeloos te lachen in de zon.

..... wij zijn waard, wat wij hopen.....

ZOMER AAN ZEE

Op elfenvoeten aangedreven,
met geur van zeezand in heur haar,
o, opperst bloeiend lichaamleven,
zichzelf als een geluk gewaar. –

Als door een speelwind opgeheven
boven verdriet en zielsgevaar:
Kind van natuur, zo kant en klaar
geschapen voor een eeuwig leven
binnen de tijd. Gespannen snaar
waarop de klanken, aangeheven,
wegdeinen van verrukking zwaar,
maar tergend, tergend blijven leven. –
Soms maakt zij argeloos het gebaar
waar engelen vruchteloos naar streven.

Dan lijdt mijn hemel lijfsgevaar.

RONDO

Haar, dat met haar slapen ging,
geur, die bij haar overnachtte,
ruisend laken, dat haar zachte
meisjeslichaam koel ontving,
nachtgoed, dat haar jurk verving,
stoelen, deuren, muren, ruiten.....
voor de eenzamen daarbuiten
bancirkel en toverkring.

Haar, dat met haar slapen ging.....

VOOR THEA

Avonden, dat 't geluk mij overvalt,
verraderlijk mij ruggelings benadert
en mij ontnemt, wat in mij saamgebald,
ik aan ontgoochelingen had vergaderd,
plots lichten zij weer op, als ik met trage
passen langs ruw beknotte dromen loop
en als ik denk, dat ik haast niets meer hoop,
komen zij plotseling mij overvlagen.

Geluk, geluk, nu zijt gij toch gekomen
en als ik op uw wezen mij bezin,
krijgt gij voor mij de trekken, die volkomen
verstromen in het beeld van die 'k bemin,
want als ik hoopvol naar uw ogen staar,
zie ik haar ogen, zie ik haar.

v

HYMNE

*Gratias agimus tibi propter
magnam gloriam tuam.*

I

Leven is onvergankelijk – Laetare –
Blaren verdorren, maar de wortel blijft,
en als de zon de laatste kou verdrijft
ontbotten knoppen tussen d'oude blaren.

Dood is geen dood. En alles wat hem blijft
vergaat tot stof en as. Maar reeds vergaren
de wortels nieuwe krachten, ingelijfd
bij 't oude leven zonder dood – Laetare –

Gij spreekt in ons. En zo zijn wij uw talen,
mond van het Leven, stammen van uw stem:
Uw woord komt stralend rond de lippen beven.
Gij vormt de zin des levens, maar ik ken
geen klanken die U blijvend achterhalen.

Liefde is onvergankelijk – Wij leven – .

II

Dood, gij waart machtig, maar gij zijt het niet;
Gij waart mijn leegte, maar gij zijt gevuld;
gij waart mijn dalkom, maar gij zijt geslacht,
Vijand waart gij – maar nu buiten gevecht –

Gij hebt uw machteloosheid sluw verhuld,
dood, achter 't leven, maar gij zijt daar niet.
Het leven heeft zijn knoppen slechts verlegd
en leeft zich zelve voort – gij zijt geknecht –

Gij zwijgt in ons. Want wij zijn van het leven
lippen en mond – en gij zijt enkel stom –
Gods adem heeft u uit zijn mond verdreven
en wij gaan levend, juichend, om en om.

Soms komt gij rakelings langs de lippen zweven,
maar gij zijt niets, dood, gij zijt slechts rondom.

III

Liefde is leven en zij gaat niet samen
met u, o dood, want gij raakt nimmer grond;
gij zijt de dingen niet, maar slechts hun namen,
gij zweeft in 't niets, als in het alles, rond.

Liefde staat diep geworteld in de grond:
twee stengels, die hun voedingssappen samen
uit ene wortelstok vol groeikracht namen;
liefde is leven uit de diepste grond!

Liefde is leven naar de hoogste top:
zij overspant aardlagen, hemelbogen.
Liefde trekt lijnrecht tussen twee paar ogen
de kortste rechte naar de eeuwigheid.
Liefde is van Gods allereerste adem op
twee monden een gemeenzaamheid.

IV

De tijd is zonder tijd, ontheven
aan 't wisselend kansspel van de dood.
Enkel haar naam is haar gebleven
Als na de Consecratie 't brood.

Tijd zonder tijd, dood zonder leven
en leven zonder dood, gij zijt in mij
drievuldigheid, maar toch een leven;
O, Liefde, leef in mij –

Leven is zonder tijd – Laetare –
Ik zie het water stromen zonder eind,
ik hoor het altijddurend ademen,
ik hoor de stemmen van de eeuwigheid.

God zal ons eeuwig tot zijn taal vertalen,
Klank van Zijn stem zijn wij. – Laetare –

V

Leven is liefde buiten plaats en tijd;
leven is stromend opgaan in het water
van de drievuldigheid, durend bereid
voor dit geluk van nu en later –

Water der eeuwen – wis de tijden uit.
Winden van altijd, vaag over de vlakke
der wanhoop, doof haar sintels uit.
Leven, bespot doods machteloze zwakte.

Leven, red ons van de eenzelvigheid
en voer ons door de tweedracht van de liefde
naar Gods voltooiende drievuldigheid.

Leven, geheim van God, maak ons bereid,
vorm onze lippen naar het zuivere woord.
Leven van God. Leef blijde in ons voort. –

Februari '49

INHOUD

I.

Retour	3
Tuinfeest	4
Sonnet.	7
Such is life	8
Naar een meisjeskop	9

II.

Principio Obsta	13
Modo Mathematico	14
Bankroet	15
Sonnet	16

III.

William Strong	19
--------------------------	----

IV.

Tegen de eenzaamheid	33
Leugen om bestwil.	34
Moralisatie	35
Foto	36
Zomer aan Zee	37
Rondo	38
Voor Thea	39

V.

Hymne	43
-----------------	----

